

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 8.

V četrtek 24. februarja 1853.

IV. leto.

F e d o r i n O l g a .

(D a l j e .)

v.

Noč je in polnmesec sije v lesketajočem zvezdnem okrožji. Njegov žark obseva široke, žalostne planjave severo-izhodne Rusije in razsyitljuje strašno pot, ki v Sibirijo *) pelja. In pot je z snegom pokrita in obleđena, in kakor dalječ sega oko, povsod, povsod se nič drugega ne vidi, kakor bela, merzla odeja zemlje, ki je semtertje s črnim smerekovim germovjem prerasčena. Vse je mrtvo, pušobno, tiho in merzlo, — strašno, grozovito merzlo. Le včasih hruši semtertje kako drevó, ali se odčesne kaka veja pod težo silnega snega in semtertje se sliši ogrozno tuljenje, ki strašno med merzlimi vetrovi po daljavi buči. Volkovi so, ki jim glad in mraz take strašne glasove prisili. Druzega ni nič živega čuti na široki, neizmerno široki, straha — in grozopolni sneženi puščavi.

Hura! hura! kaj derči tako nagloma sem od zahoda?! Biči pokajo, konji razgetajo, lahke sani derče hitro kot veter po planjavi. Jezdici gredó spredej, ob stranéh, jezdici zadej! Hitro jo dervijo naprej, tiho molčé, brez vsega glasú, kakor molčéča tiha zimska noč.

Hura! hura! Zopet bič počí! Še hitreji derči, konji sopihajo in dervijo kakor bi šlo za stavo, se z severjem v hitrosti meriti, in kozák **) na sprednjem, nizkem sedeži sani biča še huji kakor blisk naprej dereče konje. Hura! hura! naprej! naprej! Zmiraj globokejšé v severno, mrazostudno sneženo pušavo!

Kaj je to? Mar vožnja na sprehod? Ali se gredó prijatli obiskat? Ali hitijo dolgo od domovine ločeni v roke svojih dražih nazaj, da jim želja po dolgo oddaljenih starših in bratih vožnjo tako pospeši? O Bog! nak, nič vsega tega ne! Jezdici so oboroženi s sulicami, sabljami in samokresi; tukej sliši orožje rozljati; nobenega žarka prijaznosti tukej ne vidiš, le temni obrazi vojakov se vidijo.

Hura! hura! naprej! naprej!

In na sanéh sedi bradat mož, oborožen kakor jezdici od nog do glave v kožuhu zavít. Zraven njega sedi mladeneč. — Oh! kako je bled!

*) Sibirija ali Severija, neizmerna planjava, v severni Azii pod Ruskim vladarstvom, večidel s snegom in ledom pokrita, kamor se rusovski hudodelniki v prepoved pošiljajo, kjer se morajo s težkim delom večidel od lova živiti, v grozovitem mrazu in vedni nevarnosti, od divjih zveri razlergani biti.

**) Kozaki so ruski konjniki.

kako gleda s terdim očesom obupljivo in nezavedno tje naprej! Žalost, britka, moreča žalost, neutolažljiva obupljivost in strašna britkost se bere v njegovem zalem, pobitem obličji. Njegove blede ustnica trepetajo, solze, britke solze mu iz oči poigravajo in mesečni žark se v njih polesketava. Ne potečejo mu po bledem licu, zakaj grozovili mraz jih v led sterdi, in mladeneč ne vzdigne roke, da bi si to živo pričo svoje notranje britkosti obrisal. Zakaj glej, njegove roke so vklenjene in on ni vstani, jih do svojih gorečih oči prinesiti.

Ubog! nesrečni! ti si jetnik, in steza, po kateri jezdic tje dervijo in sani derče je pot v — Sibirijo. —

Hura! hura! naprej! naprej!

In zmirej dalje in zmirej hitrej dervi vožnja v puščavo. Kakor blisk ti gre naprej, tiho, molče v divjem begu.

Naenkrat pa nar sprednji jezdec obstane in vzdigne roko. Sani se ustavijo in oboroženi spremljevalci sede pokojni na konjih. Iz germovja, komej sto korakov spredaj, zahrumi ogrozno, mnogoglasno tuljenje.

„Volkovi so v goščavi!“ zavpije sprednji jezdec. V stran zavrnimo, samokrese v roke! in naprej, kar morejo konji dirjati! Če se gerdobe za nami spuste, le dobro meriti, da vsak prav zadene! Naprej!“

Kozak z bičem počí in — hura! derči voz naprej po sneženi puščavi prek hoste, iz ktere glasnejši in strašnejši tuljenje verši. Zdaj skoči nekaj kakor temna senca iz germovja, za njo se jih še več prikaže, ki lohnijo urno kakor blisk po sneženi goljavi. Ena puška počí, tam zopet ena in dve gladovi merhi ležite pobiti na tléh, druge pa obstojé oplašene in še strašnejši tuljenje verši.

„Naprej! kar morejo konji teči!“ kliče zapovedavec malega tropiča.

Bič in ostrog storita vse, kar je mogoče in hitrejši in hitrejši mali trop dalje dervi. Še se eden pa drugi zdaj pa zdaj oplašen nazaj v planjavo ozira, vendar nevarnosti se ni več bati. Divje zveri so se smertnega strela oplašene nazaj v goščavo zgubile.

„Zahvali Boga, bratec!“ reče bradati mož, ki zraven mladenca na vozu sedi. „Nevarnost je bila za petami in velika, in srečno smo ji ušli.“

Mladeneč se ne gane. V tla stermi in gleda še bolj zamišljen kot prej in se britko uasmehljá. „Boljši bi mi bilo od volkov razterganemu biti, kakor da moram tako žalostno v nezmernih britkosti počasu umirati!“ reče ves pobit.

Pogled pomilovanja zasije v očeh bradatoga Rusa prot svojemu mlademu in vender tako nesrečnemu spremljancu. „Ne smeš obupati, bratec!“ reče prijazno, oblast presvitle carinje je mogočna in njena milost je velika. Počakajmo časa. S časoma tudi drevo cvete in sladki sad rodi.“

Res je, če le ni posekano ali usušeno, odgovori britko mladeneč in vroča solza se mu zalesketa v očeh.

Bradati mož ga vidi solziti in reče: „Bratec te ni sram? kdor je možak, se ne smé kisati kot otroče.“

„Saj ne pomilujem samega sebe“ odgovori mladeneč. „O moja uboga, nesrečna, ljuba Olga!“

„Kdo je Olga?“ vpraša mož.

„Moja sestra, moja nedožna sestra!“ zdihuje mladeneč. „Jest zamorem svoje terpljenje že sam prenašati; ali ona! oh zakaj mora ona toliko terpeti, tako neizrečeno nesrečna biti! Nesramni, brezdušni Ivanov!“ In mladeneč škriplje z zobmi in žuga s terdo pestjo svoje vklenjene roke.

„Tihó, bratec!“ mu uni pošeptá, in ga za roko poprime, ne zgovori tega imena tako glasno! Ivanov! Kaj ti je Ivanov storil? Jest ga poznam! On tudi mene pozna! Tode govori tiho. Njegova moč seže dalječ, celo še v to puščavo.“

Mladeneč pogleda nezaupljivo starca in otresa molčé z glavo. Ali bi ne znal morde biti kak ogleduh, ali izdajavec? Zase se sicer nič več ne boji. Saj ga ne more nič bolj žalostnega zadeti, kakor je pregnanstvo v Sibirijo. To je že samo hujši kakor smert, to je toliko, kakor živemu pokopanemu biti. Pa Olga, njegova sestra! On molči in se z nejevoljo preč oberne.

„Nič se ne boj! bratec! „mu šepeta stari, ki je gotovo mladenčeve misli vganil bil.“ Pri meni si varen. In kaj bi ti le škodovati zamogel? Kar ti je prisojeno, je enkrat storjeno. Pa kadar v Petrograd pridem, bi ti morde še kej pomagati znal, čuješ brate? In jest bi rad storil, zakaj smiliš se mi! Ali bi ne hotel mi svojega imena povedati?“

„Svojega imena? Kaj je tebi mar za moje ime! Tvoj jetnik sim; in to ti je dosti!“

„In vender, brate, bi rad zvedil tvoje imé. Tvoje obličje, kakor je temno, me opomni necega družega, ki je zmiraj prijazno bilo, tudi proti svojemu staremu, takrat še mlademu Petru Ivajloviču.“ Da da! ljubeznjiv, prijazen gospod so bili!“

„Kdo?“ vpraša mladenec.

„Oh, ti ga ne poznaš, bratec!“ odgovori stari. Tudi je že tmerl. Tode dober, ljubeznjiv gospod so bili rajni Vladimir Černikov!“

„Kdo? zakličé nevtégoma bleđi mladenec. „Černikov?“

„Se vé da, knez Černikov! Mogočen gospod, kakor sim rekel, pa tudi ljubeznjiv in milostljiv!“

„O Bog, ta so bili moj oče!“ reče mladenec, (kterega smo zdaj za Fedora spoznali), in zdihne globoko.

„Tvoj oče!“ reče stari z začudenim, vender bolj tihim glasom. Ti bi bil po tem takem sin, pravi sin mogočnega, bogatega kneza, ki je ti-sučero služabnikov imel? Ti bi bil tedaj mali Fedor, prijazno, veselo detce, ki sim ga tolikokrat v svojem naročji pestoval? Bratec! je li mogoče? Ti, dedič sloveče kneževine in vender zdaj revniši, kot nar manjši suženj?“

„Da, revniši kot nar manjši suženj!“ zdihuje Fedor in se britko nasmehlja.

„Pa vender govóri“ reče stari, — povej mi vender, tode tiho, da uni le ne slišijo, kako se je godilo, da semkej prideš na pot v Sibirijo in še tako mlad? Kaj si tacega pregrešil?“

Fedor molči in gleda sterno starega. Kaj, si misli, če bi tudi ta bil hudobnež Ivanova? Ali bi mu smel zaupati, potem ko je že tako britke skušnje prestal? — Stari Kozak razumi dobro in mu bere njegovo misel.

„Nič se mene ne boj!“ reče tiho. „Zaupanje za zaupanje! Jes ti bom povedal, kdo da sim in kaj da sim vse doživel, in vidil boš, da imam vso pravico tebe pomilovati. Glej, bratec, pred dvanajstimi leti nisim bil še to, kar sim zdaj, sam svoj, prost mož. Takrat sim bil ubog, zaničevan suženj kneza Ivanova v Petrogradu. Nekega dne, bratec, še tako dobro vem, kakor bi véeraj bilo, me pokličé in mi ukaže drago posodo prinesti, ki jo je hotel ravno tvojemu očetu, svojemu svaku pokazati.

Jes stopim naglo, njegovo povelje dopolniti, zakaj lahko veš, knez Ivanov je ojster, terd gospod in hoče, da bi bilo že prej storjeno, kakor kej veli. Tode moja takratna naglica je bila moja nesreča, ali nak! veliko več moja sreča je bila, bratec! Posoda je bila velika in težka, tako da nisim mogel pred seboj lahko gledati, kam stopam, ko sim jo na rokah nesel. In zdaj, bratec moj! misli si moj strah, spodtaknem se nad knezovim psom, ki mi ravno med nogami smukne, in ležim na tleh, posoda pa zraven mene, tode na sto koscov zdrobljena.

»Šibajte ga nerodneža, da se stegne!« kriči knez obdivjan, in bratec! ko je tako rekel, je kri v meni obledenela in mislil sim sam pri sebi: »Bog ti pomagaj, Ivajlovič, danes si solnce v zadnjič vidil!« Hlapčoni me zgrabijo in vlečejo proč, in jes besedice ne zinem, saj vem, da bi nič pomagalo ne bilo. In glej bratec! oh, Bog mu daj dobro tudi tam kjer je, v večnosti! zdaj stopi knez Černikov k meni, berzno me po ramah z roko potaklja in reče mirno in prijazno, — ah mislil sim, da angelja slišim, — pustite ga, moj je!« reče on, in hlapčoni me pusté; misli si, bratec, jes padem pred knezom na tla, jokam in objemam njegova kolena. In knez Ivanov reče prevzetno in zajedljivo: »Kaj počenjaš, svak! Jes ne potrebujem, da bi se ti v moje reči mešal. Pa knez Černikov, čuješ dobro, bratec, knez Černikov, tvoj oče stopi k prevzetnemu, hudobnemu možu in mu pošepeta par besedi na uho. Ivanov pomiga in knez Černikov reče meni: Vstani Ivajlovič in pojdi v mojo hišo, od danes naprej boš moj!« Veselja bi bil skorej glasno zaukal, pa si nisim upal zavoljo Ivanova, ki me je tako ostudno gledal, kakor bi me hotel z očmi prebosti. »Tukej ga ne boš imel!« reče tvojemu očetu, če bi mi imel péš še pred oči priti, naj se rajši precej tukej stegne!«

»Prav tedaj! ga tudi ne boš več vidil!« rečejo tvoj oče, potem se obernejo proti meni, rekoč: Pojdi Ivajlovič! Jes te osvobodim in skerbel bom za te. Pojdi in počakuj me v mojem poslopji.

In jest sim šel, bratec, ne šel, letel sim, skakal, plesal; bilo mi je, kakor bi mogel veselja obnoret, zakaj bratec, si znaš misliti, — v smert obsojen in potem oprosten biti, — to je velik razloček. Knez Černikov pridejo kmalo domu in mi rečejo: Par dni ostaneš še pri meni in znaš z mojim Fedorom igrati, tode varuj se, da te Ivanov ne vidi, če pride.

»In jes sim igral s teboj, Fedor — bil si še tako majhen, komej štiri ali pet let star, pa ljubeznjiv, prijazen otročiček si bil in se smejal, imel si Ivajloviča priserčno rad. In osem dni potem stopijo knez Černikov k meni in mi rečejo, da zamorem vojak biti, če mi je všeč, in če se pripravnega mislim, da hočejo že oni skerbeti, da kmalo na kako vikšo stopnjo pridem. In jes, Fedor — oh, mene zalijejo solze, — roko poljubim dobrotljivemu, milostljivemu gospodu, padem pred nje na kolena in jih zahvalim iz serca globočine. Svoje življenje bi bil zanje dal. In jest grem v Moskvo, sim vojak in čez nekaj let postanem stotnik, zakaj knez Černikov me niso pozabili, in zdaj — o usmiljeni Bog! — zdaj moram malega Fedora, njegovega sina v Sibirijo odpeljati. O kaj je osoda človeka v Gospodovih rokah! Pa ti, moj bratec, ali se boš še bal staremu Ivajloviču zaupati? Si vstani misliti, da bi tebe izdal? Ali bi ne delal potem s sinom svojega dobrotnika kot nar nehvaležniši sirovak. Bratec! jes sim tvoj; stari Ivajlovič je tvoj z dušo in telesom! in stari Ivajlovič te hoče oprostiti in sinu poveriti, kar so mu oče dobrega storili, in Petrograd je še na svetu, in carinja je v Petrogradu, in kakor

pot v Sibirijo pelje, ravno tako pelje tudi iz Sibirije nazaj, in stari Ivajlovič se pri živem Bogu zaroti, da hoče sina kneza Čerukova ali rešiti, ali pa zadnjo kapljo kervi zanj preliti. Da, to hočem, sin mojega dobrotnika, to hočem, in zato mi smeš zaupati!

Z vedno večim zavzetjem posluša Fedor prigodbo starega Kozaka in vedno jasnoličnije prihaja. »O Gospod! Gospod!« izdihne globoko. »Kako velika je tvoja milost, kako neskončna tvoja dobrotà. Dobre dela rajnega očeta vstanejo in varujejo njih sina, mu prijatla naklonijo, takrat ko je od vseh zapuščen, le od Tebe ne!«

»Res je, bratec, reče Ivajlovič, Bog kaznuje grehe staršev še na otrocih; pa tudi njih dobre dela povračuje še njih zarodu. Da bratec, prijatla si našel, prijatla, ki ti je zvest do smerti in pripravljen vse za te prestati. Veseli se Fedor, in zahvali Gospodu, da ti je tacega očeta dal, čigar dobre dela še čez njih merzli grob blagoslov rosijo. Zahvali Gospoda, Fedor, in bodi vesel v njegovem zaupanju, kterege pomoč je nar bližej ondi, kjer skoraj vsaka iskrica upanja zgine. Bodi potolažen, bratec, On, ki ti pošlje prijatla v potrebi, ti bo tudi rešitelja v žalostnem pregnanstvu poslal!«

»In Olga?« vpraša Fedor.

»Ali ni Olga tvoja sestra? Ali ni Olga hči tvojega očeta? Ali ne more neskončni Bog tudi Olgi, kakor tebi tolažbe poslati?« reče stari Ivajlovič. »Ona je v božjih rokah, kakor ti, in volja hudobneža je nič en prah pred duhom večnega Očeta!«

Sladak pokoj se o tih besedah poverne v Fedorovo serce, sladko, veselo upanje ga navdihne in z serčno ljubeznijo in hvaležnostjo povzdigne svoj pogled prot nebu rekoč: »Gospod! kakor je Tvoja volja, vódi mene, spremljaj njo! Tvoja sv. volja naj se izide, kar ti storiš, je prav storjeno!«

»Amen! reče Ivajlovič in rahlo poprime Fedorovo ledeno roko. Še so njegove roke vklenjene; pa on ni več žalosten, njegovo serce veselo bije in njegovo bistro oko gleda prijazniši po pušobni planjavi. V njegovih persih ozelené zopet solnčna pomlad in lepe cvetlice, ki notri zavetijo so Zaup v Boga, Ljubezen, Upanje.

Hura! hura! derči voz dalje in dalje v puščavo naprej. Biči pokajo, orožje rožlja, konjiči sópejo in Fedor se smehlja. Več ga ni strah Sibirije. Misli na ljubo sestro in veselo prihodnost mu sladijo in delajo kratek čas. (Dalje sledi.)

Z m e s.

Želja jezikoznanska o novem letu.

(Konec.)

Kakor bomo pozneje vidili, ne ukljubuje moji misli tudi nobeden drug izgled Kopitarjev.

Ali porečeš: Če pravim: Bčela naznanja ali naznanuje, brat le pozdravlja *) itd. kažejo glagoli dalje ali večkratno — po-

*) Tako govorijo (o enkratnem djanju) v tem smislu vsi naši jugoslovanski bratje Horvatje, Slavonci, Dalmatinci, Serbi. Pis.

navljano djanje; če je pa djanje enkratno, komaj en hip terpeče, ali če si djanje doveršeno mislimo, moramo doverš. glagole staviti.

Prijatelj! ravno to je naša pomota, da si (pa le v nekterih primerljih) vsem drugim Slovanom ukljub djanje doveršeno mislimo, dokler se (akoprav le en hip) godi. Ali se ne poslužujemo nadalje tudi mi glagolov nedoveršivnih ponavljanege djanja, dasi je djanje enkratno, govore: ravno zdaj klicar novo postavo oznanuje; ravno zdaj pismo podpisujem, kamen vzdigujem, poklekujem, (as-se ich mich auf die Knie nieder, mache ich einen Fussfall)? — Jeli da? — Pa se ti čudno in napačno ne zdi? — Zakaj ne? Zato ker si takega — pravega govorenja navajen, ker nisi terdega Slovenca drugače govoriti slišal. — Ker pa grajana raba glagolov doveršivnih o tistih razmerah rabi v zadnjih izgledih, ktera se z govorom vseh drugih Slovanov soglašā, nasprotuje, gre tudi iz tega očitno na dan, da je naša raba v navedenih in enakih primerljih kriva.

Še enkrat velim: Ptuja, zatrošena je, jemlje slovenščini izvorno posebnost, jo neizrečeno pači. Milo gledajo sestre njene ptujo šego na narodni obleki, milo milo gledajo, kako se s tem nepristojnim lišpom čedalje bolj lišpa in od njih odločuje, ter si zavoljo tega celó nekaj domišljuje. — Pisatelji slovenski! Vam posebno polagam te besede na serce. V vaših rokah je premila slovenščina. Ne puščajte je več po stranskih nepristojnih šegah segati; nedomači kroj krojite sopet po domačem in ga popravljajte kolikor je mogoče vsaj pisaje. Le pomislite, kako je Trubar pisal, kako zdaj pišete. Koliko ste že popravili! zakaj ne bi še tega? Nemogoče ni.

Rad bi bil to reč še malo natanjnejše in — „quia exempla trahunt“ — z veliko več izgledi iz vseh slovanskih jezikov razlagal; ali tesni prostor Bčelin me je prisilil, razjasnovanje prikrajšati, da se ne bode spis predolgo vlekel. Vendar mislim, da bodo toliko dosti, da se pazljivi bravec lahko prevéri, al sem krivo ali pravo terdil.

Nazadnje naj samo še sostavim pravila, katerih v sedanjih slovnica h ni.

I. Glagole **nedoveršivne** moramo rabiti **1**) kakor že vemo, v določnem naklonu sedanjega časa na vprašanje: Kaj delaš? (pa tudi na vprašanje: Kaj delam? kaj dela? kaj delamo? itd. Kaj se godi?) Taka je posebno v brezpogojnem ali naravnost pripovedavajočem govoru. Izgledov je bilo dovolj navedenih. Naj stoji tukej še opomba, da po tem takem glagoli nedoveršivni — celo ponavljanege djanja ne le ponavljano ampak (na vpr: kaj delaš? itd. namreč) tudi enkratno djanje kažejo. — **2**.) Vprašati smemo v določnem naklonu sedanjega časa, najsi je djanje enkratno, tudi samo z nedoveršivnim glagolom n. pr. (Jan. XVIII. 23). Če sem hudo govoril, skaži mi, če sem pa dobro, zakaj me biješ? (ne: zakaj me udariš, dasi je samo od enega udarca — od ene žlafernice — govorenje). Ravno tako ne bi bilo prav rečeno: zakaj kamen vzdigneš, (namesto vzdiguješ. Čemu poklekneš (namesto poklekujes)? To se ujema prav po pameti s prvim pravilom. Kakor se ne sme namreč z doveršivnim glagolom vprašati, tako tudi odgovarjati ne. Kdor bi hotel v prvem izgledu enkratno djanje zaznamovati, bi moral v preteklem času vprašati, kar ne bi bilo napak, ker je djanje že popred minulo, namreč: Zakaj si me udaril? Dostikrat bi bilo našemu jeziku celo primérnejše v preteklem času go-

voriti namesto po nemškem v sedanjem, n. pr. Neven je prinesel (ne prinese!) novico. Takih izgledov je v novem zakonu vseh slovanskih jezikov veliko veliko *), 3) glagoli: začeti, početi, počenjati, početi, nehati, in sestavljeni zahtevajo samo nedoveršivno obliko glagola v nedoločnem naklonu k sebi, n. pr: začeti prepisovati, (ne: prepisati), začel sem oznanovati (ne: oznaniti), nehal bom poklekovati (ne: pokleknuti).

II. - Glagolov **doveršivnih** v določnem naklonu sedanjega časa se pa smemo posluževati, ako si djanje doveršeno mislimo, v pogojnem govoru, t. j. kedar je stavek od stavka zavisen, in sicer: 1) namesto prihodnjega časa, ki se je v takih primerlejih v svoji stari nesostavljeni obliki ohranil, n. pr: „Kaj staviš, de ta kamen dvignem (n: da ga bom dvignul)? Kopitar.—Ako nam oznani (n: ako nam bo oznanil), bomo šli. Ako ne maraš, te dam (n. te bom dal) zapreti. *) Kedar pride (n. kedar bo prišel), mu bom povedal. — Če se umiješ, boš bel. (V zadnjih treh primerlejih bi rabil Latinec svoj futur. exact.); — 2) v pogojnem govoru tudi namesto preteklega časa, n. pr: Ko se umije (ko se je umil — umivši se) hoče vselej berž kosila imeti. **) Kedar koli k meni pride, mi pripoveduje novice vsega sveta. — Namesto preteklega časa smemo tudi sedanjega rabiti pripovedovaje, in to z glagoli doveršivnimi in nedoveršivnimi, ako si preteklo djanje tako rekoč pričujoče mislimo, — sedanji povestni čas, pras. historicus, — n. pr. v izgledu Kopitarjevem iz Trubarja. (Luk. XIV. 2 — 4): In J. odgovori in pravi itd. Oni pak omolčé. In on njega prime in ga ozdravi itd. (n: je odgovoril, rekel, so omolčali [umolkneli], ga je prijel in ozdravil); 3) namesto naklona pogojivnega, n. pr. (Mat. XXIV. 4.) Gledajte, da vas kdo ne zapelje (n. da vas ne bi zapeljal.) Ruski: Beregites, čtohy kto vas neprelstil. — Ako je treba, prisežem (bi prisegel), da je to res. Ali vzdigneš n: ali bi vzdignul t. j. ali moreš vzdignuti ti kamen? Ali mu daš (bi mu dal ti) svoj nož? Iz tega se lahko prepričaš (n: se bi lahko prepričal, — se moreš prepričati), da je res taka. Včasih si je treba stavek, od kterege je drugi zavisen, misliti n. pr: vselej ga pozdravim, (kedar ga srečam); 4) se smemo glag. doveršivnih v določnem naklonu sed. časa posluževati, pripovedovaje, kako se djanje za djanjem hip na hip sploh (ne ravno zdaj) godi, n. pr. Ko vstane, se hitro umije, obleče, počese, pokrije, bukve vzame in gre. 5) Tudi govorimo vsi Slovenci in Jugoslovani; Ne dam mu naj manje stvari (n. nečem mu dati . . .); hoté naznati, kaj se ravno godi ali ne godi, pravimo pa vendar le: dajem, ne dajem.

V drugih naklonih sed. časa (od drugega ne govorim), namreč: v nedoločnem, velivnem, želivnem; pogojivnem in namenivnem smemo rabiti, kakor si djanje mislimo — doveršeno, ali

*) Kakor n. pr. (Mat. II. 2): Mi smo njegovo zvezdo vidili . . . , in smo prišli njega molit (und kommen ihn anzubethen); — pridemo^a ne bi bilo nikakor prav, ker bi rekel vsak drugi Jugoslovan, posluževaje se sedanjega časa: „dolazimo,“ ne „dodjemo.“

**) Ogerskim Slov. zaznamuje dam, daš, dá itd. v nepogojnem govoru vedno prihodnji čas, samo v primerleju 5. pod II. ne.

nedoveršeno, enkratno ali večkratno, — glagole doveršivne ali nedoveršivne, n. pr. Moram oznaniti, ali oznanovati, oznani, ali oznanuj, naj oznanim, ali oznanujem, itd. itd.

Kteri glagoli so doveršivni, kteri nedoveršivni, si nisem namenil razlagati, vendar naj morebiti, da ne bo odveč vsaj to povem: Če je glagol nedoveršiven, bode doveršiven, ako ga s kakšnim predlogom sostaviš, n. pr. hvalim, znanim, mijem nedoverš., za = hvalim, o = znanim, u = mijem doverš., samo nekteri glagoli VI. reda (ujem. — ovati) ostajajo tudi sostavljeni nedoverš., n. pr. vzdigujem, žalujem nedoverš., po = vzdigujem, ob = žalujem tudi nedoverš. Če je pa glagol doveršiven, ostaja tudi sostavljen s predlogom doveršiven n. pr. poročiti doverš., priporočiti tudi doverš.

Napačno rabijo toraj neslovanske (skovane) glagole: za = deržati se (sich verhalten, aufführen), za = stopiti (verstehen) za = upati (vertrauen, ogr. Slov. pravijo: upati se v koga) za nedoveršivne. Več od tega posebno v Kopitarjevi in Metelkotovi slovnici.

Slovstveni glasnik.

G. Ternski misli nov zvezek svojih pesem v ilirskem jeziku izdati. — Slavni pridigar P. Mansvet Šmajdek, franciskan pripravlja svoje slovske pridige za tatis. — Znamenito delo, ki ga je g. Štur českej matici izročil, ne govori samo o narodnih pesmah in običajih Ogersko — slovcov, ampak vsih slovanskih plemen starega in novega veka. — „Danica“ je jela priobčevati spise stariših horvatskih spisateljev. V 5. listu nam prinaša: „Propast bosanskega kraljestva (l. 1463)“ od P. Vitezovića. —

Sméšnice.

— Neki berač se dela mutastega, da bi več usmiljenja pri memogredočih obudil. Ravno tisto pol pride mlad človek, ki ga je poznal, mu podari nekaj v roko ter ga še vpraša, od kterega časa sem da je mutast? „Gospod! odgovori berač, „od mladosti že.“

— Oče gre z nar mlajšim otrokom na somenj, kjer je na preterganje jedel. Ko je že gostovanje pri koncu bilo, reče otrok s solzami v očeh: „Oh! zakaj še nimam želodcov svojih sestrá pri sebi.“

Različne drobtince.

* V Moskvi je zamerl ruski pisatelj Vasil Alexandrovič Vontarski. Naj inenitniši njegovi spisi so „Velika dama“ (roman), „Lekar“ (drama), „Minister“ (roman) in „Dve sestri“ (novela.)

Zastavice. 4. V enem jezeru so bile tri riše. Prišli so trije ribčiči in so v — sak eno vjeli; koliko jih je še v jezeru ostalo? 5. V enem mlinu je bil en mlinar; mlin je imel štiri kote, v vsakem kotu je sedela ena stara mačka, vsaka mačka je imela štiri mlade; koliko je bilo nog v mlinu? —

Naznanilo. Čast. g.g. naročnikom „Bčle“ naznanujemo, da se je preimenitni zgodovinski spis g. prof. Terstenjaka: „Kdo so bili Ambidravi in kdo je sozidal starodavni mesti Virunum in Teurnia Kelti ali Venedi?“ ravno kar v posebnej dokladi tiskati jel, kterega bomo od 3. marca začevši Bčeli na pol poli prilagali. Novim naročnikom moremo še s vsimi letašnjimi listi postreči. Vredn.